

OBSAH

Predslov	5
I. kapitola	
História, hlavné smery a systém psychologických vied	7
Z histórie psychológie	7
1. Naivná, špekulatívna psychológia	8
2. Empirická psychológia	9
3. Experimentálna psychológia	11
Hlavné smery v súčasnej psychológii	13
1. Psychoanalýza (freudizmus) a neopsychoanalýza (neofreudizmus)	14
2. Neopsychoanalýza	17
3. Behaviorizmus (popretie introspekcie)	20
4. Tvarová (Gestalt) psychológia	26
5. Marxistická (sovietska) psychológia	30
Systém psychologických vied	37
1. Základné psychologické disciplíny	38
2. Špeciálne psychologické vedy	39
3. Aplikované psychologické vedy	40
II. kapitola	
Predmet, význam a metódy psychológie	44
1. Predmet psychológie	44
2. Všeobecná charakteristika psychiky, vedomia a nevedomia	49
3. Význam psychológie	57
4. Metódy psychológie	60
III. kapitola	
Determinácia psychiky	72
1. Činitele biologickej determinácie psychiky	73
2. Sociálna (spoločenská) determinácia psychiky	79
3. Vývoj psychiky a vedomia človeka	80
4. Podstata ontogenézy psychiky a zákonitosti psychického vývinu	85
5. Činitele ontogenézy psychiky	88
6. Vývinové štádiá a ich charakteristika	92
IV. kapitola	
Poznávacie procesy	99
Pocitovanie	99
1. Charakteristika pocitu	100
2. Klasifikácia pocitov	101
3. Adaptácia	106
4. Vývin pocitov	108
Vnímanie	109
1. Druhy vnímania	110
2. Predmet a pozadie pri vnímaní	112
3. Geometricko-optické (zrakové) klamy	116
4. Medziosobnostné (sociálne) vnímanie	118
5. Výberovosť vnímania	119
6. Vývin a rozvoj vnímania	120
Predstavy a fantázia	122

1. Všeobecná charakteristika predstáv	122
2. Miesto predstáv v psychickej a praktickej činnosti	123
Predstavy a vnemy	125
Predstavy a myslenie	126
Predstavy a citové zážitky	126
3. Druhy predstáv a predstavovacie typy	126
4. Podmienky tvorenia predstáv	129
5. Ilúzie a halucinácie	130
6. Fantazijné predstavy	132
7. Druhy obrazotvornosti	132
8. Význam obrazotvornosti	135
9. Vývin obrazotvornosti	136
Pamäť	138
1. Vymedzenie pojmu pamäť	138
2. Teórie vysvetľujúce pamäť	140
Fyzikálne a biochemické teórie pamäti	142
3. Druhy pamäti	143
4. Typy pamäti	147
5. Procesy pamäti	147
Zapamätávanie	147
Mechanické a slovo-logické zapamätávanie	149
Vplyv opakovania na zapamätávanie	151
Vybavovanie a znovupoznanie	153
Zabúdanie	154
6. Individuálne rozdiely	158
7. Vývin a rozvoj pamäti	158
Myslenie a reč	160
1. Všeobecná charakteristika myslenia	160
2. Z histórie skúmania myslenia	162
3. Zmyslové poznanie a myslenie	167
4. Sociálna podstata myslenia	168
5. Myšlienkové operácie	168
Analýza a syntéza	168
Porovnávanie	169
Zovšeobecňovanie	170
Abstrakcia	170
6. Formy myslenia	171
Pojem	171
Súd	175
Úsudok	175
7. Riešenie problému	177
8. Motivácia myslenia	180
9. Druhy myslenia	181
10. Individuálne osobitosti myslenia	182
11. Vývin a rozvoj myslenia	183
12. Všeobecné rozumové schopnosti — inteligencia	186
13. Reč	194
Pozornosť	197

	1. Všeobecná charakteristika pozornosti	197
	2. Neurofyziologický základ pozornosti	200
	3. Druhy pozornosti	201
	4. Vlastnosti pozornosti	202
	5. Činitele ovplyvňujúce pozornosť	205
	Vnútorne činitele (podmienky) pozornosti	205
	Vonkajšie činitele pozornosti	206
	6. Vývin a rozvoj pozornosti	206
	City	209
	1. Všeobecná charakteristika citov a emócií	209
	2. Afekty, nálady, vášne	214
	3. Klasifikácia citov	220
	4. Vývin emócií a citov a ich rozvoj	223
V. kapitola	Psychológia činnosti	227
	1. Aktivácia ľudského správania	227
	2. Aktivačné činitele — motív a motivácia	230
	3. Psychológia konania a správania	234
	4. Správanie človeka v konfliktových situáciách	236
	5. Riešenie konfliktov	246
VI. kapitola	Psychológia osobnosti	249
	Úvodom	249
	Vymedzenie pojmu osobnosť	250
	Teórie osobnosti	253
	1. Introgénne teórie osobnosti	253
	2. Exogénne teórie osobnosti	254
	3. Sociologizujúce teórie osobnosti	255
	4. Marxistická teória osobnosti sovietskych psychológov	257
	Vlastnosti osobnosti	259
	1. Schopnosti	264
	2. Charakter	271
	3. Temperament	274
	Metódy výskumu a zisťovania vlastností osobnosti	283
VII. kapitola	Psychológia práce	290
	1. Náčrt vývoja a vymedzenie psychológie práce	290
	2. Praktické uplatnenie psychológie v podniku	294
	3. Psychologický rozbor pracovného výkonu	300
	Posudzovanie výkonu	301
	4. Únava a pocit monotónie	304
	Únava	304
	Monotónna práca	308
	5. Psychologické aspekty výberu a rozmiestňovania pracovníkov	310
	6. Psychologické aspekty pri konštrukcii strojov — inžinierska psychológia	314
	7. Faktory pracovného prostredia	322
	8. Psychologické problémy pracovnej úrazovosti	334
	9. Psychológia a bezpečnosť práce	343
	10. Výchova k bezpečnosti pri práci	346

VIII. kapitola	Sociálna psychológia	347
	1. Vznik sociálnej psychológie	347
	2. Predmet sociálnej psychológie	350
	3. Sociálna psychológia a sociológia	352
	4. Psychologický význam sociálneho vzťahu	353
	5. Sociálna psychológia práce	354
	6. Psychologické aspekty skupiny	354
	7. Metódy sociálnej psychológie	359
	8. Normy a hodnoty v pracovnej skupine	363
	9. Pracovné postoje a pracovná morálka	364
	10. Aplikácia sociálnej psychológie v spoločenskej praxi	367
IX. kapitola	Psychológia riadiacej práce	373
	1. Všeobecná charakteristika psychológie riadenia	373
	2. Subjektívne predpoklady riadiacej práce	380
	3. Sociálna rola (úloha) riadiaceho pracovníka	386
	4. Technika riadiacej práce	388
	5. Pochvala a pokarhanie	389
	6. Odmena a trest	391
	7. Štýl práce riadiacich pracovníkov	391
X. kapitola	Aplikovaná psychológia	395
	Úvodom	395
	1. Pedagogická psychológia	396
	2. Poradenská psychológia	406
	3. Klinická psychológia	419
	4. Psychológia športu	430
	5. Psychológia obchodu a reklamy	436
	6. Vojenská psychológia	440
	7. Dopravná psychológia	448
Menný register	. . . . .	455
Vecný register	. . . . .	460
Literatúra	. . . . .	473
Resumé	. . . . .	484